

Communication in adults with intellectual disabilities

M. Coppens-Hofman

Het onderzoek beschreven in dit proefschrift heeft tot doel een theoretische basis te leggen voor het ontwikkelen van nieuwe mogelijkheden om de communicatie te verbeteren bij mensen met een cognitieve beperking, die vaak wonen in groepsverband. Het accent ligt op diagnostiek van en interventie bij perceptieve en productieve functietoornissen, dus bij problemen met horen/verstaan en met spreken. Op beide gebieden is begonnen met een systematische literatuuroverzicht waarbij omwille van homogeniteit en grootte van patiëntgroepen gekozen is exclusief voor studies bij patiënten met het Down syndroom. Op grond van deze literatuuroverzichten is verder onderzoek vorm gegeven.

Allereerst is bestudeerd het effect van de revalidatie van slechthorendheid met hoortoestellen. Lang niet alle mensen die hoortoestellen nodig hadden zijn gerevalideerd, in vele gevallen omdat er geen toestemming werd verkregen van de wettelijke vertegenwoordigers. Het gebruik van de hoortoestellen is geëvalueerd na 6 maanden gebruik. Ondanks dat de hoortoestellen goed gebruikt werden bleek dat het effect ervan op de communicatie in de groep als laag gekwalificeerd werd door de begeleiders. Zelfs negatieve effecten werden gerapporteerd. Uit de subjectieve beoordelingen van de begeleiders bleek dat slechthorendheid vaak binnen de zorggroepen niet als een groot probleem gezien werd. Daarbij zou het tamelijk basale niveau van de communicatie binnen de groepen een rol kunnen spelen.

Parallel is nieuw onderzoek opgezet waarbij gekeken is of de spraakproductie verbeterd kan worden. Daartoe zijn niet-voelendheden (stotteren, broddelen) en de verstaanbaarheid van een grote groep mensen met cognitieve beperking uitvoerig geanalyseerd. Geconcludeerd werd dat vaak de basis principes van spraak niet goed verworven zijn. Training is gegeven bestaande uit articulatie training en auditieve discriminatie training gedurende twee periodes van 3 maanden met wekelijkse sessies van 30 min. Een significant positief effect op het spraak verstaan werd gevonden alsmede, onverwacht, ook op de receptieve woordenschat. Verzorgers rapporteerden dat de deelnemers vaker initiatief namen tot het voeren van een gesprek, met toegenomen zelfvertrouwen. Er blijft nog veel preventief werk te doen om communicatieve achteruitgang te beperken. Continue aandacht is nodig voor goede verbale communicatie van individuele patiënten maar ook voor de gehele communicatie binnen de zorg groepen. Dat hoor revalidatie niet op waarde geschat wordt veroorzaakt door de beperkte en basale communicatie binnen de zorg groepen. De spraak training had een overtuigend positief effect, echter vereist extra inzet van de begeleiding gesteund door professionals.

Summary of the dissertation 'Communication in adults with intellectual disabilities'.

M. Coppens-Hofman

Nijmegen, December 19th 2013.

Promotors: Prof. dr. B.A.M. Maassen (RUG), Prof. dr. Ir. A.F.M. Snik,

Prof. dr. H.M.J. van Schroyen Lantman-de Valk